

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1978

Vyhlásené: 04.07.1978 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1986 do: 30.04.1990

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

79

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 27. júna 1978

o štátnej správe v školstve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom zákona je ustanoviť pôsobnosť a úlohy orgánov štátnej správy v školstve a utvoriť predpoklady na to, aby tieto orgány a školy a školské zariadenia dôsledne uskutočňovali štátnu školskú politiku.

§ 2

Orgány štátnej správy v školstve

Orgánmi štátnej správy v školstve sú:

- a) národné výbory,
- b) Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky,
- c) iné ústredné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

§ 3

Národné výbory

(1) Národné výbory spravujú školy a školské zariadenia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Národné výbory pri správe škôl a školských zariadení školy a školské zariadenia zriaďujú a zrušujú podľa ustanovenej siete [§ 14 ods. 2 písm. b) a c)], hospodársky ich zabezpečujú vo svojich plánoch a rozpočtoch, odborne ich vedú, vykonávajú v nich inšpekciu výchovy a vzdelávania a robia ďalšie opatrenia v štátnej správe na úseku školstva podľa tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov na všestranné zabezpečenie cieľov a úloh štátnej školskej politiky.

(3) Sieťou škôl a školských zariadení sa rozumie ich územné rozmiestnenie s uvedením ich druhov a typov; pri stredných školách sa v tejto sieti uvádzajú študijné alebo učebné odbory, pri stredných odborných učilištiach, osobitných odborných učilištiach a strediskách praktického

vyučovania aj príslušný ústredný orgán a orgán oprávnený zriadiť stredné odborné učilište, osobitné odborné učilište a stredisko praktického vyučovania.

(4) Hospodárskym zabezpečením škôl a školských zariadení sa rozumie zabezpečovanie ich investičnej výstavby, prevádzky a údržby a zabezpečovania náležitosti poskytovaných pracovníkom podľa pracovnoprávných predpisov.

(5) Odborným vedením škôl a školských zariadení sa rozumie organizovanie výchovnovzdelávacieho procesu tak, aby sa uskutočňoval v rámci štátnej školskej politiky a podľa stanovených učebných plánov a učebných osnov, a starostlivosť o výber, dislokáciu a politický a odborný rast pedagogických pracovníkov škôl a školských zariadení.

§ 4

Riaditeľ školy

(1) Školu (školské zariadenie) riadi jej riaditeľ. V neprítomnosti riaditeľa riadi školu (školské zariadenie) zástupca riaditeľa, a ak zástupca riaditeľa nie je ustanovený, iný člen pedagogického zboru poverený riaditeľom.

(2) Riaditeľ zodpovedá za ideovú, pedagogickú a odbornú úroveň a výsledky práce školy, utvára podmienky pre prácu všetkých pracovníkov, riadi a kontroluje prácu všetkých pracovníkov i žiakov; stará sa o ďalšie ideovo-politické, pedagogické a odborné vzdelávanie pracovníkov.

(3) Riaditeľ rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach občanov¹⁾ v prípadoch zverených mu týmto zákonom.

(4) Riaditeľ strednej školy a riaditeľ osobitného odborného učilišťa zriaďuje poradný zbor ako svoj poradný orgán. Členmi poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa môžu byť len politicky a odborne vyspelí zástupcovia socialistických organizácií (priemyselných a poľnohospodárskych organizácií, organizácií vykonávajúcich obchodnú činnosť, organizácií poskytujúcich služby, družstevných organizácií, kultúrnych a umeleckých organizácií a spoločenských organizácií). Členmi poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa môžu byť aj zástupcovia miestneho národného výboru v sídle školy. Poradný zbor pomáha riaditeľovi strednej školy alebo riaditeľovi osobitného odborného učilišťa najmä pri riešení otázok prípravy žiakov na povolanie, praktického vyučovania, výchovy mimo vyučovania a materiálneho vybavenia škôl.

DRUHÁ ČASŤ

PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠTÁTNEJ SPRÁVY NA ÚSEKU ŠKOLSTVA

§ 5

Miestny národný výbor

(1) Miestny národný výbor so súhlasom okresného národného výboru zriaďuje a zrušuje jasle, materskú školu, spoločné zariadenie jasle a materská škola, detský útulok, školskú jedáleň a miestny dom pionierov a mládeže.²⁾

(2) Miestny národný výbor zabezpečuje prevádzku materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, detského útulku, ktoré zriadil národný výbor, a základnej školy, osobitnej školy, školskej jedálne a miestneho domu pionierov a mládeže.

(3) Miestny národný výbor rozhoduje o prijímaní detí do materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, detského útulku, ktoré zriadil národný výbor, a do školskej jedálne, školskej družiny a školského klubu základnej školy, ak počet prihlásených detí presahuje počet detí, ktoré možno v týchto zariadeniach umiestniť; inak prijíma deti riaditeľ zariadenia. Pri

prijímaní detí do školských zariadení, ktoré zriadil národný výbor, spolupracuje miestny národný výbor s Revolučným odborovým hnutím a s ostatnými spoločenskými organizáciami. Prijímanie detí do jasli upravujú osobitné predpisy.³⁾

(4) Miestny národný výbor v strediskovej obci okrem pôsobnosti uvedenej v odsekoch 1 až 3 so súhlasom okresného národného výboru

- a) zriaďuje a zrušuje základnú školu,
- b) určuje obvod školy a školských zariadení, ktoré zriaďuje.

§ 6

Mestský národný výbor

(1) Mestský národný výbor vykonáva okrem pôsobnosti, ktorá patrí miestnemu národnému výboru v strediskovej obci (§ 5 ods. 4), aj pôsobnosť, ktorá podľa § 10 inak patrí okresnému národnému výboru.

(2) Mestský národný výbor ďalej

- a) zriaďuje a zrušuje školské zariadenia slúžiace školám, ktoré zriaďuje,
- b) zabezpečuje prevádzku škôl a školských zariadení, ktoré zriaďuje.

(3) Mestský národný výbor prvej a druhej kategórie⁴⁾ zriaďuje a zrušuje

- a) so súhlasom okresného národného výboru mestský dom pionierov a mládeže, mestskú stanicu mladých technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, mestské stredisko školského stravovania, ľudovú školu umenia a ľudovú školu jazykov,
- b) so súhlasom krajského národného výboru základnú školu pri zdravotníckom zariadení, školu v prírode a detský domov.

(4) Mestský národný výbor prvej kategórie zriaďuje a zrušuje mestské pedagogické stredisko, mestskú pedagogicko-psychologickú poradňu a technické a materiálové stredisko.

Okresný národný výbor

§ 7

(1) Okresný národný výbor zriaďuje a zrušuje, pokiaľ z § 5 ods. 4 a z § 6 nevyplýva inak

- a) okresné pedagogické stredisko, okresnú pedagogicko-psychologickú poradňu, okresný dom pionierov a mládeže, okresnú stanicu mladých technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, okresné stredisko školského stravovania a technické a materiálové stredisko,
- b) po prerokovaní s príslušným miestnym národným výborom základnú školu, osobitnú školu, osobitnú materskú školu, ľudovú školu umenia a ľudovú školu jazykov,
- c) so súhlasom krajského národného výboru základnú školu pri zdravotníckych zariadeniach, školu v prírode a detský domov,
- d) školské zariadenia slúžiace, školám uvedeným pod písmenami b) a c).

(2) Okresný národný výbor dáva súhlas na zriadenie a zrušenie materskej školy a spoločného zariadenia jasle a materská škola, ktoré zriaďuje a zrušuje socialistická organizácia.

(3) Okresný národný výbor odborne vedie:

- a) školy a školské zariadenia, ktoré zriaďuje miestny národný výbor (§ 5 ods. 1 a 4) a mestský národný výbor (§ 6),

b) školy a školské zariadenia uvedené v odsekoch 1 a 2.

§ 8

Okresný národný výbor určuje obvod materskej školy, spoločného zariadenia jasle a materská škola, osobitnej materskej školy, základnej školy a osobitnej školy, pokiaľ z § 5 ods. 4 a § 6 nevyplýva inak.

§ 9

(1) Okresný národný výbor hospodársky zabezpečuje školy a školské zariadenia uvedené v § 7 ods. 1; pre školy a školské zariadenia, ktorých prevádzku zabezpečuje miestny národný výbor (§ 5 ods. 2) a mestský národný výbor [§ 6 ods. 2 písm. b)], okresný národný výbor zabezpečuje investičnú výstavbu a veci vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pracovníkov týchto škôl a školských zariadení. Hospodárske zabezpečenie jaslí upravujú osobitné predpisy.⁵⁾

(2) Okresný národný výbor plní úlohy organizácie vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pre pracovníkov škôl a školských zariadení uvedených v § 5 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. a), ods. 3 a 4 a v § 7 ods. 1 a pre riaditeľky, učiteľky a detské sestry v materskej škole alebo spoločnom zariadení jasle a materská škola, ako aj pre vedúce v detskom útulku, ak ich zriadila socialistická organizácia; ustanovuje riaditeľov týchto škôl a školských zariadení. Pracovnoprávne vzťahy pracovníkov jaslí upravujú osobitné predpisy.⁵⁾

§ 10

Okresný národný výbor rozhoduje o prijatí dieťaťa do školy, ktoré dovŕši šiesty rok veku v čase od začiatku školského roka do konca kalendárneho roka, o odložení začiatku povinnej školskej dochádzky,⁶⁾ o dočasnom alebo trvalom oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy a o inom spôsobe jeho vzdelávania, ak žiak pre svoj zdravotný stav nemôže túto povinnosť plniť, a o oslobodení od povinnej školskej dochádzky dieťaťa, ktoré pre svoj duševný stav nie je schopné vzdelávať sa.⁷⁾ Príslušným na rozhodovanie je okresný národný výbor, v územnom obvode ktorého dieťa plní povinnú školskú dochádzku alebo túto povinnosť má plniť.

Krajský národný výbor

§ 11

(1) Krajský národný výbor zriaďuje a zrušuje

- a) stredné odborné učilište, stredné odborné učilište pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, stredné odborné učilište zabezpečujúce iba teoretické vyučovanie a osobitné odborné učilište, a to pre organizácie riadené alebo spravované národnými výbormi,
- b) gymnázium, strednú odbornú školu, konzervatórium, jazykovú školu, školský ústav umeleckej výroby a stenografický ústav,
- c) základnú školu pre zmyslovo alebo telesne postihnutých žiakov alebo pre žiakov s chybami reči alebo pre žiakov s viacerými chybami alebo pre ťažko vychovateľných žiakov, osobitnú školu pre zmyslovo alebo telesne postihnutých žiakov alebo pre žiakov s chybami reči alebo pre žiakov s viacerými chybami alebo pre ťažko vychovateľných žiakov, pomocnú školu, materskú školu pre deti zmyslovo alebo telesne postihnuté a materskú školu pre deti s chybami reči,
- d) školské zariadenia slúžiace školám uvedeným pod písmenami a) až c).

(2) Krajský národný výbor zriaďuje a zrušuje krajský pedagogický ústav, krajskú pedagogicko-psychologickú poradňu, krajský dom pionierov a mládeže, krajskú stanicu mladých

technikov, mladých prírodovedcov alebo mladých turistov, domov mládeže, osobitné výchovné zariadenia (detský výchovný ústav, výchovný ústav pre mládež a ústav s výchovno-liečebným režimom), diagnostický ústav, školské výpočtové stredisko a krajské stredisko školského stravovania.

(3) Krajský národný výbor môže zriadiť základnú školu pre rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov, ak takúto školu zriaďuje v spoločnej správe so strednou školou pre rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov.^{7a)}

(4) Krajský národný výbor dáva súhlas

- a) na zriadenie alebo zrušenie stredného odborného učilišťa a osobitného odborného učilišťa zriaďovaného generálnym riaditeľom výrobnjej hospodárskej jednotky alebo orgánom, ktorý plní funkciu obdobnú funkcii generálneho riaditeľa, prípadne riaditeľom hospodárskej organizácie určenej príslušným ústredným orgánom,
- b) na zriadenie alebo zrušenie strediska praktického vyučovania zriaďovaného riaditeľom (vedúcim) organizácie, pre ktorú sa žiaci pripravujú na výkon povolania; príslušným je krajský národný výbor, v územnom obvode ktorého je alebo má byť zriadené stredisko praktického vyučovania,
- c) na ustanovenie riaditeľov škôl uvedených v tomto odseku a vedúcich stredísk praktického vyučovania a na ich uvoľnenie z funkcie.⁸⁾

(5) Krajský národný výbor

- a) môže po prerokovaní s orgánom, ktorý zriadil stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, určiť v súlade s národohospodárskym plánom, že v strednom odbornom učilišti alebo stredisku praktického vyučovania sa budú pripravovať žiaci i pre iné organizácie,⁹⁾
- b) môže zriadiť stredné odborné učilište pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a osobitné odborné učilište i na prípravu mládeže na robotnícke povolania, ktorá sa nebude pripravovať pre určitú organizáciu,^{9a)}
- c) môže zriadiť stredisko praktického vyučovania na prípravu mládeže vyžadujúcu osobitnú starostlivosť i pre potrebu organizácií, ktoré neriadi ani nespravuje, prípadne na prípravu mládeže, ktorá sa nebude pripravovať pre určité organizácie,^{9b)}
- d) určuje stredné školy, v ktorých budú plniť povinnú školskú dochádzku žiaci, ktorí úspešne skončili základnú školu, nemajú skončenú povinnú školskú dochádzku a neboli prijatí na štúdium na strednej škole, na ktorú sa prihlásili alebo prihlášku na štúdium na strednej škole nepodali, ani si nevybrali žiadnu školu, ktorú im krajský národný výbor ponúkol v rámci voľných miest v stredných školách,^{9c)}
- e) vyjadruje sa k zriadeniu alebo zrušeniu stredného odborného učilišťa, ktoré zabezpečuje iba teoretické vyučovanie.^{9d)}

§ 12

Krajský národný výbor odborne vedie školy a školské zariadenia uvedené v § 11.

§ 13

Krajský národný výbor hospodársky zabezpečuje školy a školské zariadenia uvedené v § 11 ods. 1 až 3 a ods. 5 písm. b) a c) a plní úlohy organizácie vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov pracovníkov škôl a školských zariadení uvedených v § 11 ods. 1 písm. b) až d), ods. 2 a 3 a ods. 5 písm. b) a c) a učiteľov škôl uvedených v § 11; ustanovuje riaditeľov škôl a školských zariadení

uvedených v § 11 ods. 1 až 3 a ods. 5 písm. b) a vedúceho strediska praktického vyučovania uvedeného v § 11 ods. 5 písm. c).

§ 14

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky

(1) Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“) ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej socialistickej republiky riadi výkon štátnej správy na úseku školstva, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Ministerstvo školstva

- a) vydáva všeobecne záväzné právne predpisy o zriaďovaní, zrušovaní a o organizácii škôl a školských zariadení na zabezpečenie jednotného výkonu štátnej správy národnými výbormi na úseku školstva a na zabezpečenie výchovnej a vzdelávacej činnosti škôl a školských zariadení,
- b) po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi a krajskými národnými výbormi ustanovuje a upravuje sieť stredných škôl, škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, zariadení na výkon ústavnej výchovy a ochrannnej výchovy a sieť školských hospodárstiev,
- c) vydáva zásady, podľa ktorých krajský národný výbor ustanoví sieť ostatných škôl a školských zariadení, ktoré nie sú uvedené pod písmenom b),
- d) ustanovuje druhy a náležitosti vysvedčení a ostatných školských tlačív, ako aj spôsob ich evidencie,
- e) ustanovuje zásady pre ideové a pedagogické riadenie škôl v odbore pôsobnosti iných ústredných orgánov,
- f) ustanovuje po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi podmienky na prijímanie a štúdium cudzincov na stredných školách,
- g) ustanovuje po dohode s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky postup pri zabezpečovaní vzdelávania občanov vo výkone trestu odňatia slobody,
- h) môže zriadiť školský ústav umeleckej výroby a stenografický ústav¹⁰⁾ ako priamo riadené organizácie a poveriť ich metodickým riadením ostatných ústavov tohto druhu.

(3) Ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zriaďovaní, činnosti, organizácii a o rokovaní poradného zboru riaditeľa strednej školy a poradného zboru riaditeľa osobitného odborného učilišťa.

(4) Ministerstvo školstva vydáva všeobecne záväzné právne predpisy o rovnošatách žiakov a pracovníkov v odbore svojej pôsobnosti.

§ 14a

Pri ministerstve školstva sa zriaďuje Ústredný poradný zbor pre koordináciu výchovy mládeže na robotnícke povolania. Jeho úlohou je vyjadrovať sa k zásadným otázkam výchovy mládeže na robotnícke povolania. Členov tohto poradného zboru vymenúva minister školstva Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „minister školstva“) spravidla podľa návrhov vedúcich ústredných orgánov a krajských národných výborov.

TRETIA ČASŤ INŠPEKCIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

§ 15

Inšpekcia výchovy a vzdelávania ako súčasť riadenia školstva je kontrolou výchovy a vzdelávania poskytovaného v školách a školských zariadeniach.

§ 16

(1) Hlavným poslaním inšpekcie výchovy a vzdelávania je kontrola ideovo-politickej, pedagogickej, odbornej a metodickej činnosti škôl a školských zariadení tak, aby bol zabezpečený jednotný vplyv štátu na túto činnosť.

(2) Inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje aj úroveň riadenia škôl a školských zariadení z odborného i pedagogického hľadiska, utvárania kádrových a potrebných materiálno-technických podmienok pre ich účinnú prácu; poskytuje aj odbornú pedagogickú pomoc učiteľom a ostatným pracovníkom škôl a školských zariadení.

(3) Na školách v pôsobnosti iných ústredných orgánov inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje, ako sa uplatňujú zásady určené ministerstvom školstva pre ideové a pedagogické riadenie škôl [§ 14 ods. 2 písm. e)] a kontroluje vyučovanie všeobecnovzdelávacích predmetov.

(4) V oblasti prípravy mládeže na robotnícke povolania inšpekcia výchovy a vzdelávania kontroluje aj to, ako ústredné orgány, organizácie a zariadenia na výchovu mládeže, ktoré sú zodpovedné za prípravu mládeže na robotnícke povolania, dodržiavajú a plnia úlohy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov a z iných opatrení v tejto oblasti. Súčasťou tejto kontroly je aj kontrola úrovne a účinnosti rezortného dozoru i úrovne riadenia prípravy mládeže na robotnícke povolania v organizáciách a v ich nadriadených orgánoch.

§ 17

(1) Inšpekcia výchovy a vzdelávania sa člení na školskú inšpekciu a na štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania.

(2) Školskú inšpekciu vykonáva ministerstvo školstva, krajské národné výbory a okresné národné výbory. Štátny dozor nad prípravou mládeže na robotnícke povolania vykonáva ministerstvo školstva a krajské národné výbory.

§ 18

Ústrednú inšpekciu výchovy a vzdelávania vykonáva ministerstvo školstva svojimi ústrednými školskými inšpektormi; inšpekciu výchovy a vzdelávania v krajoch a okresoch vykonávajú krajskí a okresní školskí inšpektori, ktorí sú pracovníkmi príslušných národných výborov.

§ 19

Školskí inšpektori prerokúvajú výsledky inšpekčnej činnosti s riaditeľom školy alebo školského zariadenia. Školskí inšpektori môžu ukladať riaditeľovi, prípadne ďalším pracovníkom školy alebo školského zariadenia záväzné pokyny týkajúce sa obsahu a organizácie výchovnovzdelávacieho procesu; sú oprávnení pozastaviť výkon nezákonného alebo pedagogicky nesprávneho opatrenia učiteľa, riaditeľa školy alebo školského zariadenia alebo školského inšpektora orgánu štátnej správy nižšieho stupňa a sú povinní o tom informovať orgán príslušný na vykonanie nápravy.

§ 20

Podrobnejšie úlohy inšpekcie výchovy a vzdelávania, práva a povinnosti školských inšpektorov a zásady pre rezortný dozor ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom; ustanovuje aj záväzný plán hlavných úloh inšpekcie výchovy a vzdelávania, kvalifikačné predpoklady školských inšpektorov a zásady pre ich výber, prípravu a ďalšie vzdelávanie.

ŠTVRTÁ ČASŤ OSOBITNÉ USTANOVENIA

§ 21

Plnenie povinnej školskej dochádzky mimo územia Československej socialistickej republiky

(1) Deti československých štátnych občanov môžu plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Československej socialistickej republiky, ak v prípadoch odôvodnených záujmami spoločnosti a rodičov odchádzajú s rodičmi na dočasný pobyt do zahraničia (ďalej len „osobitný spôsob plnenia povinnej školskej dochádzky“).

(2) O osobitnom spôsobe plnenia povinnej školskej dochádzky rozhoduje okresný národný výbor, v územnom obvode ktorého dieťa plní povinnú školskú dochádzku alebo túto povinnosť má plniť.

(3) Podrobnosti o osobitnom spôsobe plnenia povinnej školskej dochádzky ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 22

Zaraďovanie detí do škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť

(1) O zaraďovaní detí do základnej školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitnej školy, do pomocnej školy¹⁾ a do materskej školy pre deti vyžadujúce osobitnú starostlivosť²⁾ rozhoduje okresný národný výbor príslušný podľa miesta bydliska dieťaťa.

(2) Podrobnosti o zaraďovaní detí do škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky a s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

§ 22a

(1) Hodnotenie a klasifikácia žiakov základných škôl, stredných škôl a škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť je súčasťou ich výchovy a vzdelávania. Účelom hodnotenia a klasifikácie je prispievať k zodpovednému vzťahu žiakov k výchove a vzdelávaniu v súlade so školskými predpismi. Výsledky hodnotenia a klasifikácie uvedie škola na vysvedčení.

(2) Pravidlá hodnotenia a klasifikácie žiakov ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 22b

Vysvedčenia vydané školami v Českej socialistickej republike platia i v Slovenskej socialistickej republike.

§ 23 Výchovné opatrenia

(1) Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností, za významný prejav aktivity alebo za statočný čin môže sa žiakovi alebo učňovi udeliť pochvala alebo iné ocenenie.

(2) Ak sa žiak alebo učeň previní proti školskému poriadku, môže sa mu podľa závažnosti previnenia uložiť niektoré z týchto výchovných opatrení: napomenutie od triedneho učiteľa, pokarhanie od triedneho učiteľa, pokarhanie od riaditeľa školy; žiakom stredných škôl alebo osobitných odborných učilišť, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku, môže sa uložiť aj podmienené vylúčenie zo štúdia alebo vylúčenie zo štúdia. O podmienenom vylúčení zo štúdia rozhoduje riaditeľ školy, o vylúčení zo štúdia rozhoduje krajský národný výbor, ktorý školu odborne vedie; ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje.

(3) Výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 sa môžu ukladať do jedného mesiaca od dňa, keď sa o previnení žiaka dozvedel pedagogický pracovník školy príslušný na uloženie výchovného opatrenia, alebo ak ide o vylúčenie zo štúdia, krajský národný výbor, ktorý školu odborne vedie, najneskoršie však do jedného roka od dňa, keď sa žiak dopustil previnenia.

(4) Pravidlá správania žiakov a učňov (školský poriadok), ako aj podrobnosti o druhoch a stupňoch výchovných opatrení ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 24 Prijímanie na štúdium na stredných školách

(1) O prijatí žiaka na strednú školu¹³⁾ rozhoduje riaditeľ školy v lehote ustanovenej vykonávacím predpisom.

(2) Na posúdenie študijných predpokladov uchádzačov o štúdium na strednej škole zriaďuje riaditeľ školy so súhlasom krajského národného výboru prijímaciu komisiu ako svoj poradný orgán.

(3) Uchádzač o štúdium na strednej škole podáva prihlášku na štúdium písomne v lehote určenej vykonávacím predpisom školy, ktorú navštevuje, alebo organizácii, s ktorou je v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu. Riaditeľ školy alebo vedúci organizácie zašle prihlášku s priloženou osobnou charakteristikou uchádzača v lehote určenej vykonávacím predpisom školy, na ktorú sa uchádzač hlási.

(4) Pre prijatie žiaka na strednú školu je rozhodujúca jeho klasifikácia zo základnej školy alebo základnej deväťročnej školy, jeho osobná charakteristika schválená riaditeľom základnej deväťročnej školy alebo vedúcim organizácie, s ktorou je v pracovnom pomere alebo obdobnom pracovnom vzťahu, vyjadrenie lekára o zdravotnom stave uchádzača a jeho zdravotnej spôsobilosti na štúdium a na výkon povolania, na ktoré sa štúdiom pripravuje, a výsledok prijímacej skúšky, ak je táto skúška predpísaná. Pre prijatie žiaka na stredné odborné učilište je potrebné aj vyjadrenie organizácie, pre ktorú sa má žiak pripravovať.

(5) V prípadoch, keď žiak, ktorý úspešne skončil základnú školu a nemá skončenú povinnú školskú dochádzku, nebol prijatý na štúdium na strednej škole, na ktorú sa prihlásil, alebo prihlášku na štúdium na strednej škole nepodal, ani si nevybral žiadnu školu, ktorú mu krajský národný výbor ponúkol v rámci voľných miest na stredných školách v kraji, prijímacie konanie začne na vlastný podnet riaditeľ strednej školy určenej krajským národným výborom, v územnom obvode ktorého žiak plní alebo má plniť povinnú školskú dochádzku.

(6) Ak je to z hľadiska prípravy žiaka uvedeného v odseku 5 vhodnejšie, určí na žiadosť žiaka po vyjadrení jeho zákonného zástupcu strednú školu iný krajský národný výbor po dohode s príslušným krajským národným výborom;^{9c)} v takomto prípade začne prijímacie konanie na vlastný podnet riaditeľ takto určenej strednej školy.

(7) Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 môže uchádzač podať do ôsmich dní prostredníctvom riaditeľa školy odvolanie na národný výbor, ktorý školu odborne vedie; riaditeľ školy nemôže o odvolaní sám rozhodnúť.

(8) Termíny na podanie prihlášky, termíny prijímacej skúšky, lehotu na odovzdanie prihlášky riaditeľovi strednej školy a lehotu, do ktorej riaditeľ tejto školy je povinný rozhodnúť, ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

(9) V osobitne odôvodnených prípadoch môže minister školstva právoplatné rozhodnutie o neprijatí na štúdium na strednej škole zrušiť a rozhodnúť, že uchádzač sa prijíma na štúdium na strednej škole; ak ide o stredné zdravotnícke školy, patrí táto právomoc ministrovi zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky.

§ 25

Štipendium a hmotné zabezpečenie

(1) Štipendium a hmotné zabezpečenie zo štátnych rozpočtových prostriedkov žiakom stredných škôl¹⁴⁾ priznáva a odníma riaditeľ školy.

(2) Postup pri priznávaní a odnímaní štipendia a hmotného zabezpečenia žiakom ustanovuje ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26

Prerušenie štúdia

(1) Žiakom stredných škôl a osobitných odborných učilišť, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku, môže sa z vážnych osobných dôvodov, najmä zdravotných, štúdium prerušiť, a to až na dva roky. O prerušení štúdia rozhoduje riaditeľ školy. Po uplynutí prerušenia štúdia pokračuje žiak v tom ročníku, v ktorom bolo štúdium prerušené.

(2) Podrobnosti o prerušení štúdia ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 26a

Zmena študijného alebo učebného odboru a prestup na inú školu

(1) V prvom i druhom ročníku štúdia na strednej škole alebo na osobitnom odbornom učilišti sa umožňuje zo závažných dôvodov zmena študijného alebo učebného odboru; túto zmenu možno viazať na vykonanie rozdielovej skúšky. Prestup na inú školu rovnakého druhu sa umožňuje vo všetkých ročníkoch štúdia na strednej škole alebo v osobitnom odbornom učilišti.

(2) Zmena študijného alebo učebného odboru alebo prestup na inú školu sa povoľuje v súlade s plánom prípravy pracovníkov pre jednotlivé odbory.

(3) Zmenu študijného alebo učebného odboru v rámci tej istej školy povoľuje riaditeľ školy; ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa, zmena sa povoľuje po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje. Prestup na inú školu povoľuje riaditeľ

školy, na ktorú sa žiak hlási, po prerokovaní s riaditeľom školy, ktorú žiak navštevuje; ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa, prestup sa prerokuje aj s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje; ak v dôsledku prestupu na inú školu má dôjsť k zmene tejto organizácie, prestup sa uskutoční aj po dohode s organizáciou, pre ktorú sa má žiak pripravovať.^{14a)}

(4) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnejšie podmienky zmien študijného alebo učebného odboru alebo prestupu na inú školu.

§ 26b

Postup do vyššieho ročníka a opakovanie ročníka

(1) Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý prospel.

(2) Žiak, ktorý neprospel v čase, keď plní povinnú školskú dochádzku, opakuje ročník.

(3) Žiakovi, ktorý neprospel v niektorom školskom roku po splnení povinnej školskej dochádzky, môže riaditeľ školy povoliť opakovanie ročníka. Ak ide o žiaka stredného odborného učilišťa alebo osobitného odborného učilišťa, opakovanie ročníka povoľuje po prerokovaní s organizáciou, pre ktorú sa žiak pripravuje.

(4) Podrobnosti o postupe žiaka do vyššieho ročníka a o opakovaní ročníka ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 27

Platnosť vysvedčení vydaných zahraničnými školami

(1) Vysvedčenie o maturitnej alebo obdobnej skúške vydané zahraničnou školou platí na území Slovenskej socialistickej republiky za rovnocenné s vysvedčením absolventa školy poskytujúcej v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie, ak je medzinárodnou dohodou ustanovená vzájomná rovnocennosť vysvedčení a ak je vysvedčenie opatrené overovacou doložkou. Overovaciu doložku vydáva krajský národný výbor príslušný podľa bydliska žiadateľa.

(2) Vysvedčenie o maturitnej alebo obdobnej skúške vydané zahraničnou školou platí na území Slovenskej socialistickej republiky za rovnocenné s vysvedčením absolventa školy poskytujúcej v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie, ak nie je medzinárodnou dohodou ustanovená vzájomná rovnocennosť vysvedčení, len vtedy, ak bolo uznané (nostrifikácia). Uznať možno len vysvedčenie vydané zahraničnou školou tej istej úrovne, ako sú školy poskytujúce v Československej socialistickej republike úplné stredné, prípadne vyššie vzdelanie. Uznanie možno viazať na podmienku, že žiadateľ vykoná doplňovaciu skúšku. O uznaní rozhoduje a overovaciu doložku vydáva krajský národný výbor príslušný podľa miesta bydliska žiadateľa.

(3) Vysvedčenie opatrené overovacou doložkou vydanou príslušným orgánom Českej socialistickej republiky platí aj na území Slovenskej socialistickej republiky.

(4) Podrobnosti o rovnocennosti a podmienkach uznávania vysvedčení vydaných zahraničnými školami ustanovuje ministerstvo školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

Príspevky na úhradu nákladov ústavnej výchovy a ochrannej výchovy

§ 28

(1) Na čiastočnú úhradu nákladov za starostlivosť poskytovanú mládeži v školských zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy¹⁵⁾ prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, príspevkom.

(2) O výške príspevku v jednotlivých prípadoch rozhoduje riaditeľ školského zariadenia na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy.

(3) Výšku príspevku a spôsob jeho úhrady ustanovuje ministerstvo školstva po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi štátnej správy všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 29

(1) Mládeži s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou sa poskytuje ošatenie a vreckové a pri jej skončení vecná pomoc.

(2) Výšku vreckového a normy ošatenia a vecnej pomoci ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 30

Príspevky na úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou o deti a mládež

(1) Ak sa v škole alebo v školskom zariadení zabezpečuje okrem bezplatnej výchovy a vzdelávania aj hmotná starostlivosť o deti a mládež, prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, príspevkom na čiastočnú úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou.

(2) Výšku príspevku a spôsob úhrady ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 31

Príspevky na školské stravovanie

(1) Národné výbory zabezpečujú spoločné stravovanie deťom a mládeži, ktorá navštevuje školy a školské zariadenia, v školských a internátnych jedálňach. Na úhradu nákladov na stravovanie detí a mládeže prispievajú rodičia alebo osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(2) Výšku príspevku a podrobnosti týkajúce sa organizácie a prevádzky školských jedální a internátnych jedální ustanovuje ministerstvo školstva a Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom.

PIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ, ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

§ 32

Zriaďovanie a správa súčasti školy ako mimoškolského výchovného zariadenia

Národné výbory môžu podľa osobitných predpisov¹⁶⁾ zriaďiť ako mimoškolské výchovné zariadenie školskú družinu, školský klub, školskú knižnicu, internát a domov mládeže, prípadne inú súčasť školy určenú ministerstvom školstva, ak to vyžaduje účelnejšia organizácia výchovnovzdelávacej práce alebo iný závažný dôvod. Národné výbory vykonávajú vo veciach správy týchto zariadení pôsobnosť, ktorú majú jednotlivé stupne národných výborov pri zriaďovaní, zrušovaní, hospodárskom zabezpečení, odbornom vedení a inšpekcii výchovy a vzdelávania škôl, ktorých súčasťou sú tieto zariadenia.

§ 32a

Vyučovací jazyk

(1) Vyučovacím jazykom je jazyk slovenský alebo český; v českom jazyku sa vyučuje v školách (triedach) určených ministerstvom školstva.^{16a)}

(2) V školách alebo triedach zriadených pre žiakov maďarskej, nemeckej, poľskej a ukrajinskej (rusínskej) národnosti je vyučovacím jazykom ich materinský jazyk.^{16a)}

(3) Ak sa v škole (triede) vyučuje v inom vyučovacom jazyku ako v slovenskom alebo českom, vyučuje sa vždy aj jazyk slovenský alebo český.

§ 32b

Združenie rodičov a priateľov školy

(1) Na zabezpečenie jednotného výchovného pôsobenia školy a rodiny a na plnenie výchovno-vzdelávacích cieľov školy spolupracuje škola alebo školské zariadenie úzko s rodičmi a socialistickými organizáciami.

(2) Národné výbory dbajú na to, aby sa pri školách a školských zariadeniach, ktoré odborne vedú, ustanovilo združenie rodičov a priateľov školy (ďalej len „združenie“). Združenie je socialistickou organizáciou a ustanovuje sa na spoločnom zhromaždení rodičov a priateľov školy.

(3) Úlohou združenia je pomáhať školám a školským zariadeniam v ich výchovno-vzdelávacej práci, prispievať k ich spojeniu so životom a prácou ľudu, aktívne sa podieľať na ich zveľaďovaní, a tým napomáhať všestranný rozvoj detí a žiakov.

(4) Národné výbory usmerňujú činnosť združení, ich spoluprácu so školami a školskými zariadeniami, poskytujú im metodickú pomoc a kontrolujú hospodárenie s prostriedkami združení a správu ich majetku. V týchto veciach je príslušný národný výbor, ktorý odborne vedie školu alebo školské zariadenie, pri ktorom je združenie zriadené.

(5) Podrobnosti o ustanovovaní a činnosti, ako aj organizáciu, hospodárenie a zánik združenia ustanovuje ministerstvo školstva všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 32c

Vedľajšia hospodárska činnosť

(1) Školy a školské zariadenia môžu so súhlasom národného výboru, ktorý ich odborne vedie, vykonávať pre socialistické organizácie rôzne práce a činnosti (ďalej len „vedľajšia hospodárska

činnosť"). Vedľajšia hospodárska činnosť musí byť v súlade s významom a zameraním školy a školského zariadenia a s ich kádrovým, priestorovým a prístrojovým vybavením; nemožno ju vykonávať na úkor poslania školy, školského zariadenia a ich úloh.

(2) Prostriedky získané vedľajšou hospodárskou činnosťou škôl a školských zariadení sa využívajú na ich rozvoj.

(3) Ministerstvo školstva ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnejšie podmienky na vykonávanie vedľajšej hospodárskej činnosti po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenskou plánovacou komisiou.

§ 32d

Vyučovanie za odplatu

(1) Občania môžu vyučovať za odplatu (ďalej len „súkromné vyučovanie“) len vtedy, keď sa im udelilo povolenie; toto povolenie udeľuje alebo odníma miestny národný výbor, v územnom obvode ktorého sa bude vyučovanie uskutočňovať.

(2) Podmienky, za ktorých sa súkromné vyučovanie povoľuje alebo povolenie odníma, výšku odmeny, ako aj odbory, v ktorých sa môže vyučovať, ustanovuje ministerstvo školstva po dohode s Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom financií Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom vnútra Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvom kultúry Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským cenovým úradom všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 32e

Vzťah zákona k všeobecným predpisom o správnom konaní

Všeobecné predpisy o správnom konaní^{16b)} sa nevzťahujú na rozhodovanie podľa § 7 ods. 2, § 11 ods. 4, § 23 ods. 1, § 23 ods. 2, ak nejde o rozhodovanie o podmienenečnom vylúčení zo štúdia alebo o vylúčení zo štúdia, § 24 ods. 5 a 6, ak ide o určenie strednej školy krajským národným výborom, a § 24 ods. 9.

§ 33

Rozsah pôsobnosti zákona

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovenia vzťahujúce sa na základné školy, a na stredné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ustanovenia vzťahujúce sa na stredné školy.

(2) Na stredné školy požiarnej ochrany sa vzťahujú ustanovenia § 22a, § 22b, § 23, § 24 ods. 1, 2, 3, 4, 7 a 8, § 26, § 26a, § 26b, § 27, § 32a ods. 1, § 32b a § 32e. Pôsobnosť, ktorá patrí podľa týchto ustanovení ministerstvu školstva alebo krajskému národnému výboru, vykonáva vo veciach stredných škôl požiarnej ochrany Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na vysoké školy, vojenské školy, školy Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra, školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, podnikové a družstevné výchovné zariadenia a výchovné zariadenia spoločenských organizácií.

(4) Pôsobnosť Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky podľa osobitných predpisov ostáva nedotknutá.¹⁷⁾

§ 34**Zrušovacie ustanovenie**

Zrušujú sa:

1. ustanovenie druhej a tretej vety § 31 ods. 2 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon),
2. položky 33 až 49 prílohy zákona SNR č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich,
3. položky 44, 46 a 47 prílohy A zákona SNR č. 159/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy.

§ 35**Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1978.

Šalgovič v. r.

Colotka v. r.

- 1) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 2) § 3 ods. 2 zákona SNR č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach a § 25 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch (úplné znenie vyhlásené pod č. 27/1972 Zb.).
- 3) § 57 vyhlášky č. 42/1966 Zb. o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.
- 4) § 10 ods. 3 a 4 zákona o národných výboroch.
- 5) Vyhláška č. 42/1966 Zb. o poskytovaní liečebno-preventívnej starostlivosti.
Vyhláška č. 19/1975 Zb. o sústave zdravotníckych zariadení.
- 6) § 34 ods. 1 zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon).
- 7) § 37 školského zákona.
- 7a) § 41 školského zákona.
- 8) § 52 ods. 2 a § 62 ods. 1 školského zákona.
- 9) § 14 a § 61 ods. 2 školského zákona.
- 9a) § 30 ods. 3 a § 32 ods. 4 školského zákona.
- 9b) § 61 ods. 2 školského zákona.
- 9c) § 19 ods. 2 školského zákona.
- 9d) § 61 ods. 1 školského zákona.
- 10) § 12 a 15 zákona SNR č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
- 11) § 23 ods. 3 zákona č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl.
- 12) § 5 ods. 3 zákona SNR č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
- 13) § 5 zákona č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl.
- 14) § 40 zákona č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl.
- 14a) § 20 ods. 2 školského zákona.
- 15) § 23 až 31 zákona SNR č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
- 16) § 29 zákona č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl.
- 16a) § 3 školského zákona.
- 16b) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 17) Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

